

Zasady oceny wniosków LIFE+

Przewodnik na rok 2010

Dokument ten ma na celu wyjaśnienie kryteriów i procedur, jakie stosuje Komisja Europejska do oceny wniosków LIFE+ złożonych w roku 2010.

Niniejsze tłumaczenie służy do celów informacyjnych i w przypadku jakiegokolwiek niezgodności wersją obowiązującą jest wersja angielska.

Spis treści

1.	UWAGI OGÓLNE	4
2.	ETAP WERYFIKACJI SPEŁNIANIA KRYTERIÓW FORMALNYCH, WYKLUCZEŃ I KWALIFIKOWALNOŚCI	6
3.	ETAP WYBORU	10
4.	ETAP PRYZNAWANIA	15
5.	PRZYGOTOWANIE DŁUGIEJ I REZERWOWEJ LISTY WNIOSKÓW NA POTRZEBY ETAPU ZMIAN.....	21
6.	ETAP ZMIAN	24
7.	PRZYGOTOWANIE KOŃCOWEJ KRÓTKIEJ LISTY PROJEKTÓW ORAZ LISTY REZERWOWEJ SKŁADANYCH KOMITETOWI DS. LIFE+	25
8.	POSIEDZENIE KOMITETU LIFE+	26
9.	SZCZEGÓŁOWE FORMULARZE OCENY	27
	ZAŁĄCZNIK: SCHEMAT WYKORZYSTANIA PRZYDZIAŁU KRAJOWEGO.....	39

1. Uwagi ogólne

Procedury wyboru/oceny/weryfikacji wniosków przeprowadzane są przez Komisję Europejską przy pomocy spółki/konsorcjum niezależnych ekspertów oceniających (ewaluatorów), zwanego w dalszej części przewodnika „Wykonawcą”. Jednakże w kompetencjach Komisji pozostaje prawo do odrzucenia wniosku w trakcie procedury, przyznania oceny końcowej oraz tworzenia list projektów wybranych do współfinansowania.

Wszystkie wnioski nadesłane przez właściwe organy krajowe do Komisji przed upływem wyznaczonego terminu, tj. przed godziną **17.00 dnia 4 października 2010** roku zostaną zarejestrowane w bazie danych ESAP (*Evaluation and Selection Award Procedure*). Wszelkie dane i dokumenty otrzymane po upływie tego terminu nie będą brane pod uwagę, o ile nie będą to materiały nadesłane przez wnioskodawcę na wyraźną prośbę Komisji.

Po zakończeniu rejestracji wniosków w bazie ESAP, ewaluatorzy uzyskają dostęp do wniosków oraz możliwość przyznawania ocen i zamieszczania uwag.

Ogólne zasady wyboru i oceny

Wszyscy ewaluatorzy, zarówno ze strony Komisji, jak i Wykonawcy, zobowiązani są do oceny wniosków zgodnie z wytycznymi zawartymi w niniejszym przewodniku, w oparciu o zestaw pytań przygotowanych dla każdego z kryteriów oceny.

W trakcie wszystkich etapów: weryfikacji spełniania kryteriów formalnych, wykluczeń i kwalifikowalności, wyboru oraz etapu przyznawania oceny, należy ściśle przestrzegać reguł równego traktowania wszystkich wniosków w ramach limitów dopuszczalnych przez zasady przydziałów krajowych i tematycznych rozporządzenia LIFE. Oceny i punktacja przyznane każdemu wnioskowi muszą być możliwie obiektywne oraz sprawiedliwe. Każda decyzja (dotycząca weryfikacji kryteriów formalnych, wykluczenia, kwalifikowalności i kryteriów wyboru) oraz każda przyznana punktacja (w ramach kryteriów przyznawania) muszą być jasno uzasadnione w ESAP rzetelnymi uwagami.

Wszelkie uwagi w ESAP wprowadzane będą w języku angielskim. Ewaluatorzy muszą zapewnić, że będą one możliwie zwięzłe, precyzyjne oraz zrozumiałe. Komentarze powinny być zrozumiałe bez potrzeby dalszych wyjaśnień oraz zawsze bezpośrednio odnosić się zarówno do wniosku, jak i do danego kryterium oceny. Ewaluatorzy powinni unikać ocen ogólnych lub niejednoznacznych. Wszelkie uwagi powinny być na tyle precyzyjne, aby umożliwić Komisji postawienie beneficjentom konkretnych pytań podczas fazy zmian. Dla każdego z kryteriów oceny, osoba oceniająca zobowiązana jest wskazać argumenty „za” i „przeciw”, będące uzasadnieniem przyznanej punktacji.

Ewaluatorzy zobowiązani są do zamieszczania szczegółowych, jednoznacznych i realistycznych poprawek dotyczących możliwych do wprowadzenia zmian we wniosku. Jeżeli projekt przejdzie etap wstępnej oceny i znajdzie się na „długiej liście”, wskazówki te będą niezwykle istotne na kolejnym etapie, jakim jest faza zmian.

Kryteria przyznawania podlegające ocenie Wykonawcy, oceniane będą zawsze przy udziale przynajmniej dwóch niezależnych ekspertów. Każdy z ewaluatorów

przygotuje raport z oceny dla każdego z przypisanego mu wniosku i zamieści go w bazie ESAP. Na podstawie tych raportów, Wykonawca przedstawi łączną ocenę dla każdego wniosku złożonego do oceny. W przypadku, gdy oceny danego kryterium przyznane przez obydwu niezależnych ekspertów będą się od siebie istotnie różnić, Wykonawca zobowiązany jest dokonać trzeciej oceny oraz przedstawić nowy łączny raport, dotyczący danego kryterium.

2. Etap weryfikacji spełniania kryteriów formalnych, wykluczeń i kwalifikowalności

Wszystkie wnioski złożone podczas tury wyboru LIFE+ 2010 zostaną sprawdzone pod względem zgodności z następującymi kryteriami kwalifikowalności i wykluczeń (szczegółową listę pytań zawarto w rozdziale 9 niniejszego przewodnika):

- 1) Wniosek został złożony do Komisji Europejskiej za pośrednictwem właściwej krajowej instytucji oraz odebrany przez Komisję przed upływem terminu, tj. przed godziną **17.00 dnia 4 października 2010 roku**.
- 2) Wniosek został przesłany do Komisji Europejskiej na płycie CD-ROM lub DVD, w formacie elektronicznym. Wniosek należy złożyć w formie **dwóch „wyłącznie czarno-białych”** (z wyjątkiem map w formacie B2b w odniesieniu do wniosków LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna) dokumentów PDF i **jednego** pliku Excel, zawierających wszystkie formularze techniczne i finansowe. Te trzy dokumenty powinny wyglądać następująco:

(1) **Pierwszy dokument PDF** zawierający formularze od A1 do A7 (oraz A8 dla wniosków LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna oraz wniosków LIFE+ informacja i komunikacja mających na celu przyczynienie się do ochrony lasów przed pożarami). Formularze te należy zeskanować i złożyć w jednym pliku **PDF** w oparciu o oryginalne, wydrukowane, uzupełnione i podpisane (jeżeli dotyczy) formularze papierowe w formacie A4. Wnioskodawcy powinni dopilnować, by odpowiedni plik pdf był czytelny (w maksymalnej rozdzielczości 300 dpi - wnioskodawcy powinni unikać składania wniosków w wyższej rozdzielczości, tak aby pliki były łatwe w obsłudze).

(2) **Drugi dokument PDF** zawierający wszystkie pozostałe formularze techniczne (tzn. formularze B i C). Formularze te należy składać w formie pojedynczego dokumentu PDF wygenerowanego bezpośrednio z elektronicznego pliku formularzy wniosków (tzn. skonwertowanego a nie zeskanowanego), aby zapewnić odpowiednio mały rozmiar pliku i lepszą jakość.

(3) **Plik Excel** zawierający wypełnione formularze finansowe.

Wniosek musi mieć taką formę, aby nadawał się do druku na czarno-białej drukarce, w formacie A4. Mapy załączone do wniosku mogą być składane jako odrębne dokumenty PDF, które zostały zapisane bezpośrednio z oryginalnego formatu. Pliki zawierające mapy można składać w formatach A4 lub A3, również w wersji kolorowej.

- 3) Stosowny wniosek LIFE+ 2010 został przygotowany z wykorzystaniem standardowego formularza (do pobrania ze strony Komisji). W zależności od zamierzeń wniosku, dostępne są formularze „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna”, „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska” lub „LIFE+ informacja i komunikacja”.
- 4) Wniosek zawiera wszystkie wymagane formularze.
- 5) Z wyjątkiem dat i podpisów, formularze wniosku nie zostały wypełnione ręcznie.

- 6) Zeskanowane formularze A3, A4 (tylko, jeśli w projekcie bierze udział jeden lub więcej współbeneficjentów) oraz A6 (tylko, jeżeli przewiduje się udział współfinansujących) zawierają podpisy opatrzone datą razem ze statusem i pełną nazwą sygnatariusza na dokumencie PDF. Jeśli w momencie składania wniosku wkład współbeneficjenta/współfinansującego nie został „w pełni potwierdzony”, należy dołączyć deklarację dotyczącą aktualnego stanu sprawy. Dodatkowo, w przypadku projektów *LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna*, formularz A8 musi zawierać opatrzony datą podpis właściwego organu zajmującego się ochroną przyrody na terenie państwa członkowskiego, w którym składany jest wniosek (lub wszystkich państw członkowskich biorących udział w projekcie w przypadku projektów o charakterze międzynarodowym), natomiast dla projektów *LIFE+ informacja i komunikacja*, mających na celu przyczynienie się do ochrony lasów przed pożarami wymagany jest formularz A8 zawierający opatrzony datą podpis właściwego krajowego organu, zajmującego się ochroną lasów przed pożarami na terenie państwa członkowskiego, w którym składany jest wniosek. Dostarczenie wszystkich wspomnianych wyżej, podpisanych deklaracji jest niezwykle ważne. Niedostarczenie ich lub niewskazanie w wyraźny sposób wkładu finansowego (formularze A3, A4 i A6) może spowodować wyłączenie wniosku z dalszej oceny. Podpisując formularze A3 i A4 wnioskodawca oświadcza również, że nie znajduje się w żadnej z sytuacji, o których mowa w art. 93(1) oraz 94 rozporządzenia finansowego (Rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z 23 grudnia 2002 r.).¹
- 7) Formularz B1 (Krótki opis projektu – ang. Summary description of the project) należy wypełnić w języku angielskim. Pozostałe formularze wniosku mogą być wypełnione w dowolnym języku urzędowym UE, z wyjątkiem maltańskiego i irlandzkiego.
- 8) Beneficjenci są podmiotami prawnie zarejestrowanymi na terenie UE.
- 9) Trzy następujące obowiązkowe załączniki finansowe przeznaczone są dla beneficjentów koordynujących, będących **prywatnymi organizacjami handlowymi lub niehandlowymi**:
- „Uproszczone sprawozdanie finansowe LIFE+”, dostarczone jako odrębny plik Excel z pakietem formularzy składających się na wniosek LIFE+. Tabelę finansową w tym oświadczeniu należy wypełnić oraz dołączyć do wniosku w formie pliku Excel.
 - Ostatni bilans oraz rachunek zysków i strat. Dokument ten należy dołączyć do wniosku LIFE+ w formie zeskanowanego pliku PDF, do wydrukowania w formacie A4. W przypadku, gdy koordynujący beneficjent nie posiada jeszcze rocznego bilansu oraz rachunku zysków i strat, z uwagi na fakt, iż organizacja została niedawno utworzona, ma on obowiązek dostarczyć plan zarządzania (przynajmniej na kolejnych 12 miesięcy), zawierający dane finansowe zgodne z normami wymaganymi na mocy krajowego ustawodawstwa.
 - Jeżeli wnioskowany wkład z UE przekracza 300 tys. euro, ostatni bilans oraz rachunek zysków i strat muszą zostać potwierdzone raportem niezależnego biegłego rewidenta poświadczającym, że dane wykazane na powyższych dokumentach są prawdziwym i uczciwym

¹ Dz.U. L 248 z 16.10.2002

odzwierciedleniem sytuacji finansowej koordynującego beneficjenta lub poświadczeniem niezależnego biegłego rewidenta, że księgi rachunkowe odzwierciedlają prawdziwą i uczciwą sytuację finansową koordynującego beneficjenta. Dokument ten należy załączyć do wniosku LIFE+ w formie zeskanowanego pliku PDF, do wydrukowania w formacie A4. W przypadku organizacji nowo utworzonych, zaświadczenie biegłego rewidenta jest wystawiane na podstawie planu zarządzania zawierającego dane finansowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi.

Należy zauważyć, że Komisja wymaga przedłożenia wymienionych wyżej załączników bez względu na to, czy jest to obowiązkowe w odniesieniu do szczególnego rodzaju organizacji, na podstawie prawa krajowego w państwie członkowskim koordynującego beneficjenta.

10) Następujący obowiązkowy załącznik finansowy został dostarczony do koordynujących beneficjentów będących **organami publicznymi**:

- „Deklaracja podmiotu publicznego” stwierdzająca, że koordynujący beneficjent jest organem publicznym, wypełniona w całości, z podpisem opatrzonym datą.

Wszystkie wnioski LIFE+, które nie będą w pełni zgodne ze wszystkimi z powyższych kryteriów formalnych oraz kryteriów wykluczenia zostaną uznane za *niekwalifikujące się* i nie będą uwzględniane w dalszych procedurach, za wyjątkiem tych, które spełnią jeden lub więcej z poniższych warunków:

1. we wniosku brakuje nie więcej niż jednego formularza (pytanie kwalifikacyjne nr 4);
2. w formularzach brakuje jednego lub więcej obowiązkowych podpisów/dat złożenia podpisów (pytanie kwalifikacyjne nr 6 i 10 (jeśli dotyczy));
3. brakuje jednego lub więcej załączników finansowych (pytanie kwalifikacyjne nr 8).

W przypadku wszystkich wniosków LIFE+, które kwalifikują się do jednej lub więcej z trzech powyższych okoliczności, lecz kompletnych pod każdym innym względem, Komisja prześle koordynującemu beneficjentowi e-mail, w którym wskaże brakujące formularze wniosku lub załączniki finansowe.

W tym przypadku oraz w przy każdym kolejnym kontakcie, wiadomość zostanie wysłana na adres e-mail osoby kontaktowej ze strony koordynującego beneficjenta, wskazany w formularzu A2, dlatego też wnioskodawcy powinni upewnić się, że podane konto e-mail jest ważne, aktywne oraz codziennie sprawdzane.

Kopia takiej wiadomości e-mail zostanie wysłana do stosownego krajowego punktu kontaktowego LIFE+, wskazanego w wytycznych dla wnioskodawców LIFE+. Koordynujący beneficjent zobowiązany jest odpowiedzieć na wiadomość i przesłać brakujące/niekompletne dokumenty/formularze drogą elektroniczną w ciągu **5 dni roboczych**.

Komisja w tym okresie będzie również wymagać obowiązkowych załączników finansowych, określonych w punkcie 9 powyżej, w przypadkach, kiedy będzie mieć wątpliwości związane ze statusem organu publicznego.

Wnioski, które nie zostaną uzupełnione w ten sposób przed upływem terminu podanego w wiadomości email, zostaną uznane za *niekwalifikujące się* i nie będą podlegać dalszej ocenie.

Wnioski zostaną również sprawdzone pod kątem zgodności z następującym kryterium kwalifikowalności (szczegółową listę pytań zawarto w rozdziale 9 niniejszego przewodnika):

- Projekty muszą wpisywać się w założenia jednego z 3 komponentów programu LIFE+ (przyroda i różnorodność biologiczna, polityka i zarządzanie w zakresie środowiska, informacja i komunikacja).

Przed zakończeniem etapu kontroli kryteriów formalnych, wykluczeń i kwalifikowalności, wnioskodawcy, których wnioski zostały odrzucone, zostaną o tym fakcie powiadomieni listem poleconym. Kopia takiego listu zostanie wysłana do stosownego krajowego punktu kontaktowego LIFE+, wskazanego w wytycznych dla wnioskodawców LIFE+.

Wnioskodawcy, których projekty spełniły kryteria formalne oraz kryteria kwalifikowalności, nie będą na tym etapie informowani.

3. Etap wyboru

Wszystkie wnioski, które nie zostały odrzucone na etapie weryfikacji kryteriów formalnych, wykluczenia i kwalifikowalności, podlegać będą ocenie zgodności z technicznymi i finansowymi kryteriami wyboru. Wnioski, które nie spełniają jednego lub więcej z kryteriów wyboru określonych poniżej, nie zostaną wybrane oraz nie będą podlegać dalszej ocenie.

A. Techniczne kryteria wyboru

1) Rzetelność techniczna uczestników projektu

W ramach tego kryterium, wniosek może zostać odrzucony jedynie w przypadku, gdy istnieją silne dowody, że którykolwiek z beneficjentów okazał się w przeszłości nierzetelnym podmiotem zarządzającym podczas realizacji projektu LIFE lub innych projektów finansowanych przez Unię oraz nie udowodnił, że podjął określone działania, by zapobiec wystąpieniu podobnej sytuacji w przyszłości. Wniosek może również zostać odrzucony w przypadku istnienia mocnego dowodu na to, że beneficjenci nie posiadają kompetencji technicznych, potrzebnych do realizacji projektu.

2) Zakres wniosku LIFE+

Wniosek zostanie odrzucony na tym etapie, jeśli w oczywisty sposób wykracza poza zakres działań objętych wsparciem ze strony instrumentu LIFE+, jak określono w art. 1 i 4 rozporządzenia LIFE+.

3) Pytania szczegółowe dotyczące poszczególnych komponentów LIFE+

Wniosek zostanie odrzucony na tym etapie, jeśli nie spełni wszystkich stosownych kryteriów obowiązujących dla danego komponentu:

1a) Kryteria dotyczące wszystkich wniosków LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna:

1. udział w budżecie projektu przeznaczonym na konkretne działania związane z ochroną wynosi co najmniej **25%** („konkretne działania związane z ochroną” w rozumieniu czynności niezbędnych do osiągnięcia tymczasowej lub stałej poprawy stanu ochrony gatunków, siedlisk lub ekosystemów objętych projektem).²

² Kilka rodzajów projektów stanowi wyjątek od tej reguły:

- Projekty LIFE+ przyroda, polegające na wstępnej inwentaryzacji i wyznaczeniu morskich obszarów Natura 2000;
- Projekty LIFE+ przyroda mające na celu badanie i monitorowanie stanu ochrony siedlisk i gatunków objętych dyrektywami „ptasia” i „siedliskową” (w znaczeniu art. 11 Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory);
- Projekty LIFE+ przyroda mające na celu wypełnienie obowiązków wynikających z zapisów artykułów 8(1) i 8(2) dyrektywy siedliskowej
- Projekty LIFE+ różnorodność biologiczna dotyczące opracowania wskaźników monitorujących różnorodność biologiczną;
- Projekty LIFE+ różnorodność biologiczna dotyczące wykonania inwentaryzacji przygotowawczej i przewidujące wyznaczenie obszarów na terenie europejskich najbardziej oddalonych regionów (np. francuskich departamentów zamorskich).

1b) Kryteria dotyczące wyłącznie wniosków *LIFE+ przyroda*:

1. planowane działania mają na celu wdrożenie postanowień dyrektyw „ptasiej” i „siedliskowej”, w szczególności dotyczą one działań podjętych w celu ochrony gatunków/rodzajów siedlisk ujętych w stosownych załącznikach do powyższych dyrektyw;
2. w odniesieniu do działań związanych z ochroną obszarów, istnieją wystarczające dowody na długotrwałe zrównoważone efekty inwestycji, uzyskiwane poprzez stosowny stan ochrony;³
3. proponowane działania reprezentują najlepsze praktyki lub mają charakter demonstracyjny;
4. proponowane działania będą przeprowadzone na obszarze państw członkowskich UE, gdzie mają zastosowanie dyrektywy „ptasia” i „siedliskowa” (tj. obszar państw członkowskich z wyjątkiem francuskich departamentów zamorskich).

1c) Kryteria dotyczące wyłącznie *LIFE+ różnorodność biologiczna*:

1. proponowane działania są zgodne z celami Komunikatu Komisji KOM (2006) 216 w wersji ostatecznej – „Zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej do roku 2010 i w przyszłości”;
2. proponowane działania mają charakter innowacyjny lub demonstracyjny;

-
- Projekty *LIFE+ różnorodność biologiczna* dotyczące tylko opracowania Planów Działania na szczeblu regionalnym, krajowym lub UE dla gatunków, które nie są zawarte w aneksie do dyrektywy siedliskowej, ale posiadają status "zagrożone" lub bardziej w świetle Europejskiej Czerwonej Listy http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm lub są na Czerwonej Liście IUCN dla tych gatunków które nie znajdują się na Europejskiej Czerwonej Liście; będzie kwalifikowane jeśli te Plany Działania są niezbędne do określenia potrzeb dla dalszych (konkretnych) działań. .

- Projekty *LIFE+ różnorodność biologiczna* dotyczące obszarów morskich w celu zapewnienia dobrego statusu ekologicznego.

W odniesieniu do projektów *LIFE+ przyroda*, wszelkie inwestycje związane z kupnem, dzierżawą, zarządzaniem gruntami i/lub rekultywacją gruntów będą ograniczone do terenów znajdujących się w obrębie istniejącej sieci Natura 2000. Kryterium to będzie ściśle stosowane we wszystkich przypadkach, w których tereny kwalifikują się do objęcia ochroną w ramach programu Natura 2000. Jednakże stosowane mogą być następujące wyjątki:

- Inwestycje dokonywane poza istniejącymi obszarami Natura 2000 mogą zostać uznane za kwalifikujące się do współfinansowania, w przypadku, gdy dostarczone zostanie zobowiązanie właściwego organu zajmującego się ochroną przyrody o zamiarze objęcia takich obszarów siecią Natura 2000, na formularzu A8 najpóźniej przed zakończeniem etapu zmian. W przypadku, gdy załączenie takiego zobowiązania jest niezbędne, organ wydający zaświadczenie musi być aktywnym beneficjentem projektu (koordynującym lub współbeneficjentem).
- Inwestycje poza siecią obszarów Natura 2000 są również możliwe w przypadku, kiedy planuje się utworzenie korytarzy ekologicznych lub przejść między istniejącymi obszarami sieci. Należy wówczas wykazać, że inwestycje te przyczyniają się do (a) „poprawy ekologicznej spójności Natury 2000” oraz (b) do „utrzymania lub przywrócenia integralności obszaru Natura 2000”. Należy również zagwarantować zrównoważony charakter takich inwestycji, poprzez oświadczenie, że obszary te otrzymają status najwyższej możliwej ochrony na szczeblu krajowym/regionalnym, przed upływem terminu realizacji projektu. Należy zauważyć, że tego rodzaju działania będą dopuszczalne, wyłącznie w przypadku, gdy krajowa sieć obszarów Natura 2000 zostanie uznana za wystarczającą dla gatunków/siedlisk, których dotyczy projekt.

3. proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich.

2) Kryteria dotyczące wszystkich projektów LIFE+ *polityka i zarządzanie w zakresie środowiska*:

1. proponowane działania mają charakter demonstracyjny lub innowacyjny i są związane z priorytetowymi „obszarami działań”, określonymi w instrukcji dla wnioskodawców komponentu LIFE+ *polityka i zarządzanie w zakresie środowiska* lub wniosek dotyczy monitorowania lasów zgodnie z art. 3.2 (d) rozporządzenia LIFE+;
2. partnerstwo w ramach projektu (między koordynującym beneficjentem a współbeneficjentami) posiada wystarczające możliwości techniczne/doświadczenie w zakresie kwestii dotyczącej środowiska, będącej przedmiotem projektu/zapobiegania pożarom lasów oraz komunikacji;
3. projekt przewiduje czynności polegające na monitorowaniu wpływu prowadzonych działań podnoszących świadomość/działania komunikacyjnych na docelową grupę odbiorców oraz na docelowy problem dotyczący środowiska;
4. proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich.

3) Kryteria dotyczące wszystkich projektów LIFE+ *informacja i komunikacja*:

1. proponowane działania polegają na realizacji kampanii podnoszących świadomość społeczną na tematy związane ze środowiskiem, ochroną przyrody i różnorodności biologicznej, które ułatwiają wdrożenie polityki środowiskowej UE i/lub przekazują obywatelom UE informacje; lub są kampaniami podnoszącymi świadomość społeczną w zakresie zapobiegania pożarom lasów oraz/lub działaniami szkoleniowymi dla pracowników straży pożarnej;
2. wszystkie działania w ramach wniosku będą odbywać się na terenie państw członkowskich.

Zasady, według których oceniany będzie innowacyjny i demonstracyjny charakter projektów LIFE+ *polityka i zarządzanie w zakresie środowiska*:

W przypadku działań określanych jako **innowacyjne**, poziom innowacyjności może być oceniany pod różnym kątem:

- a) w odniesieniu do technologii wdrażanych w ramach projektu (innowacja technologiczna),
- b) w odniesieniu do sposobu wdrażania technologii (innowacja w zakresie procesów i metod), oraz
- c) w odniesieniu do modeli biznesowych lub ekonomicznych, opracowanych w ramach projektu (innowacja ekonomiczna i biznesowa).

Różne perspektywy innowacyjnej natury projektu muszą zostać porównane z obecnym stanem wiedzy na poziomie globalnym. Innowacyjność nie powinna być ograniczona do zwykłych osiągnięć technologicznych. Na przykład nowa procedura może zmienić jeden określony krok w procesie wytwarzania produktu lub, w innym przypadku, przyczynić się do bardziej ogólnej zmiany całego cyklu produkcyjnego, a w konsekwencji do zmiany całkowitego oddziaływania danego

cyklu. To samo ma zastosowanie w kwestii nowych modeli ekonomicznych lub biznesowych, które będą miały możliwość zwrócić bezużyteczne odpady za pośrednictwem reorganizacji procesów biznesowych lub zmiany modelu ekonomicznego. Geograficzny transfer technologii lub praktyk (pozbawiony rzeczywistego rozwoju lub charakteru innowacyjnego) nie może być uznawany za działanie innowacyjne. Jednocześnie, za projekty innowacyjne nie będą uchodzić projekty koncentrujące się wyłącznie na teoretycznych badaniach i opracowaniach naukowych lub czynnościach przygotowawczych do planowanych zmian w procesach produkcyjnych (badania, sondaże, itd.).

Kiedy proponowane działania przedstawione są jako działania o charakterze **demonstracyjnym**, mogą one być rozumiane jako posiadające charakter czysto demonstracyjny, jeżeli postawione wcześniej hipotezy zostaną rzetelnie potwierdzone lub odrzucone w wyniku realizacji wniosku. Zatem z wniosku powinno wynikać, że podjęto wszelkie konieczne kroki, aby zagwarantować, że podstawy tych hipotez zostały odpowiednio zabezpieczone (tj. rodzaj i skala wcześniejszych badań). Odnośnie skali demonstracji, projekt powinien być wdrażany w skali technicznej, umożliwiającej przeprowadzenie oceny technicznej i ekonomicznej planowanych działań pilotażowych na większą skalę. We wniosku należy uzasadnić wybór określonej skali realizacji projektu w świetle powyższego. W szczególności, dla projektów dotyczących opracowania systemów wspomagania decyzji oraz narzędzi planistycznych lub im podobnych, musi zostać podjęte działanie wdrażające narzędzie, aby przedstawić rentowność techniczną i ekonomiczną oraz umożliwić porównanie z sytuacją wyjściową.

B. Finansowe kryteria wyboru

Selekcja finansowa ma na celu weryfikację projektów pod kątem zgodności wniosków LIFE+ z postanowieniami art. 176 przepisy wykonawcze rozporządzenia finansowego (Rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z 23 grudnia 2002 r.). Zgodnie z postanowieniem: „*Wnioskodawca musi posiadać stałe i wystarczające źródła finansowania w celu utrzymania swojej działalności przez cały okres jej prowadzenia i uczestniczenia w jej współfinansowaniu*”.

Komisja zamierza wykorzystać wszystkie dostępne jej informacje w celu oceny, czy kandydat spełnia kryteria wyboru i wykluczeń.

Na podstawie art. 176, wniosek może zostać odrzucony, jeśli oceniający przedstawi silny dowód na wystąpienie jednej z poniższych sytuacji:

- jeżeli istnieje przesłanka by przypuszczać, że koordynujący beneficjent i/lub jeden ze współbeneficjentów, przeciwie do deklaracji o wykluczenie, znajduje się w jednej z sytuacji opisanych w art. 93(1) oraz 94 rozporządzenia finansowego nr 1605/2002 (Dz.U. L 248 z 16.10.2002);
- wynik audytów przeprowadzonych przez instytucje unijne w odniesieniu do koordynującego beneficjenta i/lub jednego ze współbeneficjentów w jednoznaczny sposób wykazał niezdolność podmiotu do spełnienia reguł administracyjnych, dotyczących otrzymywania dotacji unijnych, a w szczególności tych stosowanych w odniesieniu do programu LIFE;
- wkład finansowy do budżetu projektu któregośkolwiek z beneficjentów wynosi 0 EUR.

- beneficjent koordynujący ma wobec Komisji nieuregulowany dług w momencie składania wniosku. Komisja stwierdza to na podstawie konsultacji z systemem wczesnego ostrzegania.

W przypadku prywatnych organizacji handlowych oraz prywatnych organizacji niehandlowych:

- raport biegłego rewidenta lub bilans poświadczony przez biegłego rewidenta oraz rachunek zysków i strat nie przedstawiają „nie budzącej zastrzeżeń opinii” na temat rentowności finansowej beneficjenta⁴
- na podstawie testu rentowności finansowej można stwierdzić, że koordynujący beneficjent nie posiada zdolności finansowej, niezbędnej do zapewnienia swojego wkładu współfinansowania w ramach proponowanego okresu trwania projektu;
- na podstawie testu rentowności finansowej można stwierdzić, że koordynujący beneficjent nie posiada zdolności finansowej niezbędnej do zarządzania kwotami wskazanymi we wniosku budżetowym w ramach proponowanego okresu trwania projektu.

Płynność finansowa koordynującego beneficjenta oraz jego zdolność do zarządzania dużymi dotacjami ze środków WE oceniane są na podstawie danych zawartych w „uproszczonym sprawozdaniu finansowym” koordynującego beneficjenta:

Test płynności finansowej przeprowadzany jest również po to, aby ocenić, czy wnioskodawca będzie musiał występować o gwarancję finansową na całkowite lub częściowe pokrycie kwoty stanowiącej płatność zaliczkową (prefinansowanie) projektu ze środków UE. W szczególności gwarancja finansowa będzie zawsze wymagana w następujących przypadkach:

1) wnioski **prywatnych organizacji handlowych**, jeśli nie spełniają co najmniej 2 spośród następujących kryteriów:

1. stosunek „całkowitej wnioskowanej dotacji dzielonej przez liczbę lat realizacji projektu” do „kapitału podstawowego” jest mniejszy niż 1;
2. stosunek „aktywów bieżących” do „zobowiązań bieżących” jest większy niż 1;
3. stosunek „zadłużenia ogółem” do „aktywów ogółem” jest mniejszy niż 0,8;
4. podmiot wykazuje zysk z działalności operacyjnej.

2) wnioski **prywatnych organizacji niehandlowych (organizacje pozarządowe)**, jeśli nie zostanie spełnione żadne spośród 3 następujących kryteriów:

1. stosunek „całkowitej wnioskowanej dotacji dzielonej przez liczbę lat realizacji projektu” do „dotacji” jest mniejszy niż 1;
2. stosunek „aktywów bieżących” do „zobowiązań bieżących” jest większy niż 1;
3. stosunek „zadłużenia ogółem” do „aktywów ogółem” jest mniejszy niż 0,8.

⁴ tj. oświadczenie podmiotu przeprowadzającego audyt potwierdzające, że wykonując zlecenie działań zgodnie z ogólnie przyjętymi normami audytu i bez jakichkolwiek ograniczeń w zakresie prac niezbędnych do wyrażenia własnej opinii, oraz że oświadczenie finansowe będące przedmiotem audytu, zostało sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami księgowości i przedstawia prawdziwe i rzetelne informacje dotyczące sytuacji finansowej organizacji oraz wyników jej działalności.

4. Etap przyznawania

Wszystkie wnioski, które nie zostały odrzucone na poprzednim etapie wyboru, na tym etapie podlegają będą szczegółowej ocenie. Wnioskom przyznawane będą punkty na podstawie sześciu następujących kryteriów oceny:

Nazwa kryterium przyznawania	Maksymalna punktacja	Minimalna punktacja	Znacząca rozbieżność
1. Jakość i spójność techniczna	15	8	> 3
2. Jakość i spójność finansowa	15	8	> 3
3. Zgodność z ogólnymi zamierzeniami programu LIFE+	25	12	> 4
4. Europejska wartość dodana oraz komplementarność i optymalne wykorzystanie środków finansowych UE	30	15	> 6
5. Charakter ponadnarodowy	5	-	> 1
6. Zgodność z krajowymi rocznymi priorytetami oraz wartością dodaną na szczeblu krajowym w porozumieniu z władzami krajowymi LIFE+	10	-	> 2
Razem	100		

Każdy wniosek będzie oceniany oraz punktowany na podstawie powyższych 6 kryteriów przez dwóch ekspertów oceniających, zatrudnionych przez Wykonawcę. Na podstawie wyniku obu niezależnych ocen, Wykonawca sporządzi raport łączny obejmujący każde z sześciu kryteriów.

Jeśli oceny indywidualne wystawione przez ekspertów będą się od siebie znacząco różnić – tj. gdy wystąpi znacząca rozbieżność, jak określono w tabeli powyżej lub w przypadku wystawienia skrajnie odmiennych ocen (zaliczająca oraz niezaliczająca), Wykonawca zobowiązany będzie do przeprowadzenia trzeciej niezależnej oceny danego kryterium oraz sporządzenia nowego łącznego raportu obejmującego dane kryterium.

1. Jakość i spójność techniczna

Wniosek powinien być jasny, spójny, realistyczny i potencjalnie możliwy do zrealizowania, biorąc pod uwagę proponowane działania, harmonogramy, budżet oraz stosunek wartości do ceny. Należy gruntownie scharakteryzować stan wyjściowy oraz wskazać wyraźne powiązania między istniejącymi problemami i zagrożeniami, założeniami projektu, proponowanymi w projekcie działaniami a oczekiwanymi efektami. Wszystkie działania powinny być właściwie opisane oraz określone pod względem ilościowym, a także w razie potrzeby przedstawione na odpowiednich mapach. Wniosek musi wyraźnie opisywać jak, gdzie, kiedy i przez kogo podjęte będzie każde działanie przewidziane w ramach projektu.

Wniosek musi być przygotowany w sposób pozwalający ekspertowi ocenić, do jakiego stopnia proponowane środki finansowe i techniczne są adekwatne do działań przewidzianych w projekcie oraz czy realizacja projektu jest opłacalna.

Harmonogram projektu musi być realistyczny, a wszelkie potencjalne trudności powinny być prawidłowo zidentyfikowane i opisane w odpowiednich formularzach.

Wszelkie działania, które nie przyczyniają się w bezpośredni sposób do osiągnięcia celów wskazanych w projekcie mogą zostać uznane za niekwalifikujące się do współfinansowania (przykład: czynności przygotowawcze i badania, które nie są związane z realizacją projektu, kluczowe badania naukowe, itd.). Możliwość rezygnacji z tego typu działań (i ze środków na nie przeznaczonych) powinna być ujęta w części „Revision Comments” (Uwagi dotyczące zmian).

W ramach tego kryterium, wnioski mogą otrzymać do 15 punktów. Dolny limit wynosi 8 punktów. Niższa ocena oznacza, że wniosek został niewłaściwie przygotowany i/lub wymaga znacznych poprawek.

2. Jakość i spójność finansowa

Proponowany budżet projektu powinien być spójny z działaniami opisanymi w części technicznej wniosku. Wkład finansowy beneficjentów/ współfinansujących, proponowany budżet, a także wydatki przewidziane w ramach projektu muszą być zgodne z zasadami opisanymi w wytycznych dla wnioskodawców LIFE+, w postanowieniach wspólnych dla LIFE+ i rozporządzeniu LIFE+. Budżet projektu musi być przejrzysty i spójny, efektywnie wykorzystywać środki i zapewniać najlepszą jakość względem ponoszonych wydatków, włącznie z kosztami zarządzania projektem.

W ramach tego kryterium, wnioski mogą otrzymać do 15 punktów. Dolny limit wynosi 8 punktów. Niższa ocena oznacza, że wniosek został niewłaściwie przygotowany i/lub wymaga znacznych poprawek.

3. Zgodność z ogólnymi zamierzeniami programu LIFE+

W ramach tego kryterium największą liczbę punktów mogą otrzymać wnioski, których tematyka jest względnie istotna na poziomie europejskim, jeśli przewiduje się, iż realizacja danego projektu przyczyni się w znaczący sposób do rozwiązania problemów, których on dotyczy oraz/lub jeśli przewiduje się, że efekty projektu będzie można potencjalnie zastosować na szerszą skalę.

Projekty przyczyniające się do aktualizacji lub rozwoju unijnego ustawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska również mogą zostać wysoko ocenione zwłaszcza w sytuacji, gdy wnoszą wkład do procesów włączania zagadnień środowiskowych do pozostałych instrumentów polityki oraz/lub wspierają zrównoważony rozwój.

Wnioski LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna obejmujące współfinansowanie sektora biznesowego będą pozytywnie rozpatrywane.

Wnioski powinny być tak skonstruowane, by zagwarantować, że proponowane działania są zrównoważone oraz że zostanie zapewniona ciągłość i trwałość wyników projektu.

W szczególności, Komisja przywiązuje dużą wagę do długoterminowej trwałości projektów LIFE+ przyroda. Trwałość rezultatów projektów LIFE+ przyroda będzie szczegółowo sprawdzana i brana pod uwagę podczas procesu oceny wniosków.

W ramach tego kryterium wnioski mogą otrzymać do 25 punktów. Dolny limit wynosi 12 punktów. Niższa ocena zostanie przyznana, jeśli projekt w niewielkim stopniu spełnia główne założenia programu LIFE+, a wprowadzenie ewentualnych poprawek jest albo niemożliwe, albo wymaga zmiany założeń całego projektu.

4. Europejska wartość dodana oraz komplementarność i optymalne wykorzystanie środków finansowych UE

Zgodnie z par. 2 art. 3 rozporządzenia LIFE+, w stosunku do różnych rodzajów projektów LIFE+, istnieją różne minimalne wymagania:

- 1) w ramach *LIFE+ przyroda*, wnioski muszą zawierać działania demonstracyjne lub zaliczające się do najlepszych praktyk;
- 2) w ramach *LIFE+ różnorodność biologiczna*, *LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska* oraz *LIFE+ informacja i komunikacja*, projekty muszą zawierać działania o charakterze demonstracyjnym lub innowacyjnym, przy czym warunek ten nie dotyczy następujących trzech rodzajów projektów:
 - a) projekty dotyczące kampanii na rzecz zwiększania świadomości społeczeństwa (*LIFE+ informacja i komunikacja*),
 - b) projekty szkoleniowe dla służb ochrony przeciwpożarowej lasów (*LIFE+ informacja i komunikacja*),
 - c) projekty długotrwałego monitorowania lasów (*LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska*).

Dodatkowo zgodnie z art. 3.2 rozporządzenia LIFE+, wnioski LIFE+ przewidywać powinny działania związane z analizą uzyskanych doświadczeń oraz rozpowszechnianiem informacji o osiągniętych celach projektu. Monitorowanie, oceny i ewaluacje powinny być przewidziane we wniosku, tak jak czynności związane z komunikacją, tworzeniem sieci wymiany doświadczeń i rozpowszechnianiem informacji.

Zaangażowanie lub konsultacje interesariuszy podczas realizacji projektu będą również pozytywnie oceniane w ramach tego kryterium, a także wszelkie elementy pozytywnego zarządzania załączone we wniosku.

Przeciwdziałanie zmianom klimatu jest obecnie jednym z najważniejszych celów europejskiej polityki środowiskowej. W związku z tym projekty, które przewidują konkretne działania na rzecz zminimalizowania emisji dwutlenku węgla również mogą otrzymać wyższe oceny.

Wniosek może zostać rozpatrzony negatywnie w związku z Europejską wartością dodaną, jeżeli minimalne wymagania w ramach wartości dodanej w wyraźny sposób nie zostały spełnione, a wprowadzenie poprawek do wniosku w tym aspekcie podczas kontroli jest albo niemożliwe, albo wymaga zmiany założeń całego projektu.

Art. 9 rozporządzenia LIFE+ określa, że nie przewiduje się finansowania środków, które spełniają kryteria kwalifikacyjne innych unijnych instrumentów finansowych oraz są objęte ich głównym zakresem zastosowania lub otrzymują pomoc udzielaną na ten sam cel w ramach innych unijnych instrumentów

finansowych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (ang. Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP), Europejski Fundusz Rybacki (ang. European Fisheries Fund – EFF) lub siódmy program ramowy (7PR). W związku z tym, beneficjenci zobowiązani są uzasadnić we wniosku, dlaczego proponowane działania nie mogą być realizowane w ramach innych programów unijnych. Ponadto, należy unikać zawierania w projekcie finansowania działań o charakterze powtarzalnym (o ile nie mają charakteru działań innowacyjnych i/lub nie są ujęte we wniosku dla wyraźnych celów demonstracyjnych). Ponadto, dla projektów LIFE przyroda, jeśli konieczne i regularne działania ochronne nie zostały podjęte, może być zaproponowane działanie w celu wdrożenia tych działań ochronnych i prowadzenia ich przez okres próbny, nieprzekraczający 1/2 łącznego czasu trwania projektu. Beneficjent odpowiedzialny za to działanie musi również jednoznacznie potwierdzić, że będzie je kontynuował podczas trwania projektu i po jego zakończeniu na własny koszt (lub przedstawić analogiczne potwierdzenie ze strony innej organizacji).

Wnioski, które rozwijają synergii z innymi instrumentami finansowymi unii i/lub skupiają się na finansowaniu tych działań, które nie mogą być finansowane za pośrednictwem innych funduszy, mogą uzyskać wyższą punktację.

Wniosek może zostać oceniony negatywnie odnośnie komplementarności i optymalnego wykorzystania środków finansowych UE, jeśli istnieją dowody na wystąpienie przynajmniej jednej z czterech poniższych sytuacji:

1. LIFE+ nie jest najbardziej odpowiednim instrumentem finansowania dla działań opisanych we wniosku;
2. Wniosek zawiera czynności o charakterze powtarzalnym, które nie są innowacyjne lub nie mają charakteru demonstracyjnego lub (dla projektów LIFE przyroda) mają na celu tylko okres próbny;
3. Wniosek przewiduje zastosowanie środków kompensujących, obowiązkowych z punktu widzenia prawa krajowego oraz/lub istnieją dowody wskazujące, iż wkłady finansowe do budżetu projektu uwzględniają znaczne kwoty przeznaczone na działania kompensujące;
4. Istnieją dowody, że znacząca część środków budżetu projektu przeznaczona będzie na finansowanie działań, które są finansowo zabezpieczone bez wsparcia programu LIFE+, w związku z czym podlegałyby niezależnej realizacji w najbliższej przyszłości.

W ramach tego kryterium, wnioski mogą otrzymać do 30 punktów. Dolny limit wynosi 15 punktów.

5. Charakter ponadnarodowy

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia LIFE+, preferowane będą projekty o charakterze ponadnarodowym, o ile współpraca ponadnarodowa okaże się istotna z punktu widzenia realizacji celów projektu. Na podstawie tego kryterium wniosek może otrzymać dodatkowe punkty, jeśli przedstawiony zostanie wystarczający dowód uzasadniający wartość dodaną, wynikającą ze współpracy międzynarodowej.

W ramach tego kryterium wnioski mogą otrzymać do 5 punktów. W ramach tego kryterium, limit dolny nie został określony.

6. Zgodność z krajowymi rocznymi priorytetami oraz wartością dodaną na szczeblu krajowym w porozumieniu z władzami krajowymi LIFE+

Zgodnie z art. 6.3 rozporządzenia LIFE+, państwa członkowskie mogą złożyć do Komisji listę rocznych priorytetów krajowych, wybranych z wieloletniego programu strategicznego, wyszczególnionych w załączniku II do rozporządzenia LIFE+. Roczne priorytety krajowe dla tury wyboru LIFE+ 2010 zostały opublikowane i można się z nimi zapoznać na stronie internetowej LIFE+ (należy zauważyć, że nie wszystkie państwa członkowskie określiły swoje roczne priorytety krajowe na rok 2010).

Projekt, który będzie realizowany na terenie jednego państwa członkowskiego może otrzymać od 0 do 5 punktów odnośnie zgodności z rocznymi priorytetami krajowymi, w zależności od tego, czy realizuje cele określone jako priorytety opublikowane przez państwo członkowskie na dany rok.

Projekt ponadnarodowy, który jest zgodny z priorytetami krajowymi jednego lub kilku państw, może otrzymać w tym kryterium dodatkowe punkty.

Na podstawie art. 6.6 rozporządzenia LIFE+, państwa członkowskie mogą przygotować pisemne komentarze dotyczące poszczególnych wniosków. Stosowne władze krajowe mogą przedstawiać komentarze, w szczególności dotyczące tego, czy wniosek odpowiada rocznym priorytetom krajowym wybranym z załącznika II do rozporządzenia LIFE+. Ich komentarze mogą również wskazywać na przykład na to, czy proponowane działania wspierane są programami krajowymi, oficjalnymi planami zarządzania, lub poprzez inne ramy prawne na poziomie krajowym lub regionalnym.

Każdy komentarz państwa członkowskiego musi również odnosić się do związku władz krajowych z projektem.

Wszelkie tego typu komentarze stosownych władz krajowych będą brane pod uwagę wyłącznie pod warunkiem otrzymania ich przez Komisję do dnia 4 października 2010 roku.

Wnioski mogą otrzymać wyższą punktację (maksymalnie 5 punktów) odnośnie ich wartości dodanej na szczeblu krajowym, jeżeli komentarze państwa członkowskiego dostarczą dodatkowych pozytywnych elementów, których dotąd nie brano pod uwagę w ramach tego kryterium.

Państwa członkowskie powinny być świadome tego, że ich komentarze zostaną przekazane zainteresowanym wnioskodawcom, których projekty nie zostały zakwalifikowane do współfinansowania.

W ramach tego kryterium wnioski mogą otrzymać do 10 punktów. W ramach tego kryterium, limit dolny nie został określony.

Zakończenie etapu przyznawania

Na podstawie raportów łącznych oraz punktacji dostarczonej przez Wykonawcę, ostateczne zatwierdzenie punktów, które mają zostać przyznane w stosunku do każdego wniosku, będzie miało miejsce podczas spotkania przedstawicieli Komisji oraz z udziałem Wykonawcy oraz jego ekspertów oceniających. Każdy wniosek zostanie ujęty w ramach jednej z poniższych grup:

- Każdy wniosek, którego punktacja w ramach któregośkolwiek z kryteriów od 1 do 4 będzie niższa niż dopuszczalna, zostanie uznany za „odrzucony na etapie przyznawania”;

- W przypadku wszystkich wniosków niezaliczających się do powyższej grupy, łączna liczba punktów zostanie obliczona poprzez zsumowanie końcowych wyników łącznych w ramach 6 kryteriów przyznawania.

5. Przygotowanie długiej i rezerwowej listy wniosków na potrzeby etapu zmian

Po zatwierdzeniu punktacji przyznanej każdemu z wniosków, Komisja przygotowuje tzw. długą listę wniosków zakwalifikowanych do etapu zmian. Poza faktem, że lista ta opiera się na punktach uzyskanych przez poszczególne projekty w trakcie etapu przyznawania, musi ona uwzględniać następujące warunki określone w rozporządzeniu LIFE+:

- „Przynajmniej 50% środków budżetowych przyznanych LIFE+ na dotacje na działania w odniesieniu do projektów przeznaczanych jest na wspieranie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.” (Art. 11);
- „Komisja zapewnia proporcjonalny rozdział projektów poprzez określenie orientacyjnych rocznych krajowych przydziałów finansowych na lata 2007-2010 oraz 2011-2013.” (Art. 6.2);
- „Komisja dąży do tego, by co najmniej 15% zasobów budżetowych na dotacje na działania w odniesieniu do projektów było przeznaczanych na projekty ponadnarodowe.” (Art. 6.7b).

Poniższa tabela przedstawia orientacyjne przydziały krajowe (w euro), przypadające na poszczególne państwa członkowskie dla wniosków LIFE+ na rok 2009:

Państwo członkowskie	Przydział 2010	Państwo członkowskie	Przydział 2010
Austria	4 569 889	Łotwa	3 000 000
Belgia	5 024 012	Litwa	3 351 629
Bułgaria	5 241 729	Luksemburg	2 661 226
Cypr	2 600 000	Malta	2 797 049
Czechy	4 830 793	Holandia	7 807 347
Dania	5 978 586	Polska	11 534 142
Estonia	4 033 862	Portugalia	6 817 678
Finlandia	8 718 810	Rumunia	10 598 495
Francja	21 299 829	Słowacja	3 719 834
Niemcy	28 337 324	Słowenia	5 246 205
Grecja	8 276 046	Hiszpania	26 079 259
Węgry	6 085 272	Szwecja	10 006 634
Irlandia	3 833 051	Zjednoczone Królestwo	19 364 954
Włochy	21 429 948	RAZEM	243 243 603

Tworząc tzw. długą listę projektów LIFE+, Komisja stosować będzie ponadto następujące zasady:

- Każdy projekt wspierający ochronę przyrody i różnorodności biologicznej będzie brany pod uwagę w ramach 50% progu dla kategorii

„przyroda i różnorodność biologiczna”. W związku z tym, liczba projektów włączanych do tej grupy nie musi odpowiadać liczbie projektów złożonych w ramach komponentu LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna, ponieważ zaliczają się tu również te projekty z komponentu LIFE+ informacja i komunikacja, które dotyczą przede wszystkim zagadnień z zakresu przyrody i bioróżnorodności. Wnioski dotyczące takich projektów zostaną zaklasyfikowane jako NAT/BDV (przyroda/różnorodność biologiczna), w przeciwieństwie do wniosków ENV/INF (środowisko/informacja).

- W przypadku każdego wniosku należy jasno określić państwo członkowskie, któremu w ramach przydziału przyznany zostanie wkład finansowy ze środków WE. Wkład finansowy WE jest przyznawany w ramach przydziału państwu członkowskiemu, w którym koordynujący beneficjent jest zarejestrowany, lub, w przypadku wniosku ponadnarodowego, więcej niż jednemu państwu członkowskiemu. W drugim przypadku, proporcja wkładu finansowego WE, który ma być przydzielony określonym państwu członkowskiemu, jest równa kwocie wkładu WE wymaganego przez organizację partnerską (organizacje partnerskie) w danym państwie członkowskiemu.
- W procedurze opisanej w dalszej części dokumentu przyjmuje się, że wkład finansowy WE dla określonego wniosku LIFE+ oparty będzie o kwotę współfinansowania WE wymaganą dla projektu. Jednakże, jeżeli poziom współfinansowania określony we wniosku (w %) przekracza maksymalną wartość zgodnie z zasadami wyszczególnionymi w rozporządzeniu LIFE+ i w wytycznych dla wnioskodawców, wkład finansowy WE dla projektu zostanie ponownie obliczony na podstawie maksymalnej stawki współfinansowania WE.
- Punktacja przyznana każdemu z wniosków za jego wybór w ramach limitów budżetowych przydziału krajowego obliczana będzie na podstawie sumy ocen przyznanych względem kryteriów 1-6. Maksymalna liczba punktów, jakie może otrzymać wniosek wynosi 100. Jednakże, jeśli wnioski będą musiały być wybierane z puli ogólnej (zob. art. 6(8) rozporządzenia LIFE+), wówczas pod uwagę brane będą wyłącznie kryteria 1-5, tj. bez kryterium 6. W tym przypadku maksymalna liczba punktów wyniesie 90.

Procedura wygląda w następujący sposób:

- a) Projekty oceniane pod względem jakości w związku z ochroną przyrody i różnorodności biologicznej, przypisywane będą do poszczególnych przydziałów krajowych. Proces ten potrwa do wykorzystania co najmniej 50% (zgodnie z art. 10(4) rozporządzenia LIFE+) całkowitego rocznego budżetu na poziomie UE. Proces ten kończy się, kiedy żaden inny projekt związany z ochroną przyrody i różnorodności biologicznej nie będzie mógł być przypisany do przydziału krajowego lub jeżeli w trakcie tego procesu, przydzielenie następnego najlepszego projektu oznacza, że wyczerpany zostanie przydział krajowy, do którego przypisany powinien zostać dany projekt. W takim przypadku, projekt ten trafia na listę rezerwową.
- b) Kolejne projekty (z zakresu przyrody i bioróżnorodności, polityki i zarządzania w zakresie środowiska, informacji i komunikacji) przypisywane są, w kolejności zgodnej z ich jakością, do poszczególnych przydziałów krajowych. Proces ten kończy się w momencie przydzielenia wszystkich projektów lub wyczerpania poszczególnych przydziałów krajowych. Jeżeli

podczas tego procesu przydzielenie następnego najlepszego projektu oznacza, że wyczerpany zostanie przydział krajowy, z którym związany jest dany projekt, wtedy trafia on na listę rezerwową.

- c) Na tym etapie, jeśli pozostają nieprzydzielone środki, kolejne projekty z list rezerwowych wybierane są wyłącznie na podstawie jakości, pod warunkiem, że odbywa się to zgodnie z zasadą mówiącą, że 50% środków powinno być przeznaczonych na projekty związane z ochroną przyrody i różnorodności biologicznej. Punktacja projektów na tym etapie nie bierze pod uwagę punktów przyznawanych w ramach krajowych rocznych priorytetów ani komentarzy państw członkowskich.
- d) Stworzona zostaje w ten sposób lista projektów, obejmująca maksymalnie 100% budżetu oraz lista rezerwowa (do 30% budżetu).

Do etapu zmian przechodzą wyłącznie projekty z listy, których wartość wynosi do 130% dostępnego budżetu.

Jeśli na liście znajdują się projekty z taką samą liczbą punktów, pierwszeństwo realizacji będzie miał projekt, z przyznaną najwyższą kwotą dotacji.

6. Etap zmian

Celem tego etapu jest wyjaśnienie i uszczegółowienie, w przypadku wszystkich projektów umieszczonych na wstępnej długiej liście i na liście rezerwowej, kwestii dotyczących wykonalności, opłacalności i kwalifikowalności poszczególnych działań, zgodności z przepisami rozporządzenia LIFE+ i postanowieniami wspólnymi, itd.

Podczas etapu zmian, Komisja może zwrócić się do wnioskodawcy z prośbą o przedstawienie dalszych szczegółów, dotyczących określonych kwestii wniosku i/lub o dokonanie w nim stosownych zmian lub poprawek. Koordynujący wnioskodawca może też być poproszony o wykreślenie z wniosku niektórych działań i/lub zmniejszenie budżetu projektu, finansowego wkładu unijnego lub poziomu dofinansowania dla całego projektu.

Wnioskodawcy będą mieli 15 dni kalendarzowych, aby odpowiedzieć na pytania Komisji i/lub wprowadzić do wniosku zaproponowane zmiany lub poprawki.

Wnioskodawcy nie powinni wprowadzać do wniosku żadnych innych zmian, niż zmiany zaproponowane przez Komisję.

Należy tutaj wyraźnie zaznaczyć, że pismo z pytaniami lub prośbą o modyfikację wniosku, przesyłane wnioskodawcy na etapie przeglądu projektów, nie stanowi żadnego zobowiązania ze strony Komisji Europejskiej do finansowania wniosku. Ponadto, na podstawie otrzymanych odpowiedzi, Komisja może podjąć dalsze decyzje odnośnie budżetu projektu, a nawet odrzucić wniosek w sprawie finansowania.

Do zakończenia etapu zmian oczekuje się, że wszystkie zakwalifikowane projekty będą spójne i przejrzyste oraz zgodne z technicznymi oraz finansowymi wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu LIFE+ i postanowieniach wspólnych dla LIFE+. Wnioskodawcy, których projekty trafiły na tzw. krótką listę zostaną poinformowani o wynikach etapu zmian i poproszeni o dostarczenie 3 jednobrzmiących, wydrukowanych kopii poprawionego wniosku. Na tym etapie wszelkie zobowiązania ze strony współbeneficjentów/współfinansujących muszą być w pełni potwierdzone, w zmienionej formie.

Wnioskodawcy nie powinni wprowadzać żadnych jednostronnych zmian do zmienionego wniosku po zakończeniu etapu zmian.

7. Przygotowanie końcowej krótkiej listy projektów oraz listy rezerwowej składanych Komitetowi ds. LIFE+

Po zakończeniu weryfikacji wniosków, przygotowana zostanie końcowa krótka lista wniosków LIFE+, które mają być finansowane oraz końcowa lista rezerwowa. Takie krótkie oraz rezerwowe listy będą uwzględniały możliwość redukcji budżetu i/lub możliwość odrzucenia projektów z wcześniejszej długiej listy lub listy rezerwowej w rezultacie przeprowadzenia weryfikacji. Istnieje zatem możliwość, że jeden lub więcej projektów, które wcześniej znajdowały się na liście rezerwowej, zostanie umieszczony na końcowej krótkiej liście. Jeśli na liście występować będą projekty z tą samą liczbą punktów, pierwszeństwo realizacji będzie miał projekt wnioskujący o najwyższą kwotę dotacji.

Zastosowana procedura będzie identyczna jak w punktach od (a) do (d) opisanych w rozdziale 5, jednak każda z dwóch list rezerwowych, przygotowanych dla grup NAT (przyroda) oraz ENV/INF (środowisko/informacja), stanowi dodatkowe **5%** kwoty dostępnej w ramach budżetu LIFE+.

Jeżeli na tym etapie Komisja nie będzie dysponować wystarczającą liczbą wniosków zakwalifikowanych do grupy przyroda i różnorodność biologiczna, aby stanowiły one 50% dostępnego budżetu programu współfinansowania, wartość łączna wszystkich pozostałych projektów w żadnym przypadku nie może przekroczyć 50% dostępnego budżetu.

8. Posiedzenie Komitetu LIFE+

Komitet LIFE+ przedstawi opinię na temat końcowej krótkiej listy wniosków zakwalifikowanych do finansowania, jak również końcowej listy rezerwowej wniosków przed zakończeniem etapu zmian. W tym celu następujące dokumenty zostaną przedłożone Komitetowi LIFE+:

1. lista wszystkich otrzymanych wniosków zawierająca, dla każdego wniosku, wyniki dotyczące spełniania kryteriów formalnych oraz kwalifikowalności, selekcji finansowej i technicznej (jeśli ocena została przeprowadzona) oraz punktacji końcowej, przyznanej według 6 kryteriów oceny (jeśli ocena była przeprowadzona);
2. krótka lista wniosków proponowanych do finansowania (lista zawierać będzie nazwę wniosku, nazwę koordynującego beneficjenta, oczekiwaną kwotę dotacji WE, wysokość przydziału krajowego w ramach finansowania WE);
3. lista rezerwowa wniosków (lista zawierać będzie nazwę wniosku, nazwę koordynującego beneficjenta, oczekiwaną kwotę dotacji WE, wysokość przydziału krajowego w ramach finansowania WE);
4. pisemne wyjaśnienie, w jaki sposób Komisja stosowała przepisy dotyczące wykorzystania przydziałów krajowych, zgodnie z art. 6.2 rozporządzenia LIFE+, a także krajowe roczne priorytety oraz komentarze do projektów przekazywane zgodnie z art. 6.4 i 6.6 rozporządzenia LIFE+, z uwzględnieniem celów oraz kryteriów określonych w art. 1, 3 i 4 rozporządzenia LIFE+.

Po przedstawieniu przez Komitet LIFE+ opinii na temat końcowej krótkiej listy oraz listy rezerwowej, wnioskodawcy zostaną poinformowani listownie o wynikach całego postępowania związanego z oceną ich wniosków, a w przypadku wniosków odrzuconych, uzyskają informacje na temat przyczyn ich odrzucenia. Kopia takiego listu zostanie wysłana do stosownego krajowego punktu kontaktowego LIFE+, wskazanego w wytycznych dla wnioskodawców LIFE+.

Projekty znajdujące się na liście rezerwowej mogą zostać zakwalifikowane do współfinansowania jedynie w przypadku nieoczekiwanego wycofania projektu, w okresie między posiedzeniem Komitetu a podpisaniem indywidualnej umowy o dotację. W związku z tym osoby, których wnioski trafiły na listę rezerwową, zostaną poinformowane o losach projektu latem 2011 r.

Po przedstawieniu przez Komitet LIFE+ opinii na temat krótkiej oraz rezerwowej listy, zostanie ona przedłożona do zatwierdzenia przez Parlament Europejski przed jej sfinalizowaniem oraz przed podpisaniem umów o dotację.

9. Szczegółowe formularze oceny

Etap weryfikacji spełniania kryteriów formalnych, wykluczeń i kwalifikowalności
--

Zasady spełniania kryteriów formalnych oraz wykluczeń	
1. Czy wniosek został przesłany do Komisji Europejskiej za pośrednictwem właściwego organu krajowego na podany adres oraz czy został odebrany przez Komisję przed określonym terminem zakończenia składania wniosków?	Tak/Nie
2. Czy wniosek został przekazany w postaci elektronicznej na płycie CD-ROM lub DVD, w postaci plików o wskazanym formacie?	Tak/Nie
3. Czy wniosek został przygotowany z użyciem standardowego formularza (wzór formularza do pobrania ze strony Komisji Europejskiej) opracowanego na rok 2010?	Tak/Nie
4. Czy wniosek zawiera wszystkie wymagane formularze LIFE+ 2010?	Tak/Nie
5. Czy formularze wniosku LIFE+ 2010 zostały wypełnione komputerowo (tj. nie zostały wypełnione ręcznie)?	Tak/Nie
6. Czy formularze A3, A4, A6 i A8 (jeśli wymagane) zawierają podpisy i są opatrzone datą?	Tak/Nie
7. Czy w formularzu B1 zostało zawarte streszczenie w języku angielskim i czy formularze wniosku zostały wypełnione w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej, innym niż maltański lub irlandzki?	Tak/Nie
8. Czy następujące obowiązkowe załączniki zostały złożone w wymaganej formie elektronicznej? W przypadku beneficjentów koordynujących nie będących organami publicznymi: <ul style="list-style-type: none"> • „Uproszczone sprawozdanie finansowe LIFE+” (plik MS Excel); • rachunek zysków i strat (plik PDF); • jeśli dotacja przekracza 300 tys. euro, zaświadczenie biegłego rewidenta (plik PDF). W przypadku beneficjentów koordynujących będących organami publicznymi: <ul style="list-style-type: none"> • podpisana i opatrzona datą „Deklaracja organu publicznego” (plik PDF) 	Tak/Nie
9. Czy wszyscy beneficjenci projektu są podmiotami prawnie zarejestrowanymi na terenie UE?	Tak/Nie
10. Czy wnioskodawcy wypełnili deklarację, z której wynika, że nie znajdują się oni w jednej z sytuacji określonych art. 93(1) i 94 rozporządzenia finansowego?	Tak/Nie

Kryteria kwalifikowalności	
1. Czy projekt wpisuje się w zakres tematyczny jednego z trzech komponentów programu LIFE+ (przyroda i różnorodność biologiczna, polityka i zarządzanie w zakresie środowiska, informacja i komunikacja)?	Tak/Nie

Etap wyboru

Wybór techniczny

Rzetelność techniczna uczestników projektu	
1. Czy beneficjenci są wiarygodni pod względem technicznym?	Tak/Nie
Zakres wniosku LIFE+	
1. Czy projekt wpisuje się w zakres opisany w art. 1 i 4 rozporządzenia LIFE+?	Tak/Nie
Pytania szczegółowe dotyczące poszczególnych komponentów LIFE+	
<i>1a. Kryteria dotyczące wszystkich wniosków LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna:</i>	
1. Czy co najmniej 25% środków budżetowych projektu przewidziane jest na realizację konkretnych działań ochronnych (lub, alternatywnie, czy projekt należy do jednej z grup opisanych w sekcji 3.A.3) przewodnika dotyczącego zasad oceny wniosków LIFE+ 2010)?	Tak/Nie
<i>1b. Kryteria dotyczące wyłącznie wniosków LIFE+ przyroda</i>	
1. Czy planowane działania mają na celu wdrożenie postanowień dyrektyw „ptasiej” i „siedliskowej” UE oraz, dokładniej, czy dotyczą działań podjętych w celu ochrony gatunków i/lub rodzajów siedlisk wymienionych w odpowiednich załącznikach powyższych dyrektyw?	Tak/Nie
2. W przypadku działań związanych z ochroną obszaru, czy zapewnione zostały długotrwałe zrównoważone efekty inwestycji związanych z projektem poprzez nadanie obszarom właściwego statusu ochrony przyrody?	Tak/Nie/Nie dotyczy
3. Czy proponowane działania reprezentują najlepsze praktyki lub mają charakter demonstracyjny?	Tak/Nie
4. Czy proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich UE, gdzie mają zastosowanie dyrektywy „ptasia” i „siedliskowa”?	Tak/Nie
<i>1c. Kryteria dotyczące wyłącznie wniosków LIFE+ różnorodność biologiczna</i>	
1. Czy proponowane działania są zgodne z celami Komunikatu Komisji KOM (2006) 216 w wersji ostatecznej - „Zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej do roku 2010 i w przyszłości”?	Tak/Nie
2. Czy proponowane działania mają charakter innowacyjny lub demonstracyjny?	Tak/Nie
3. Czy proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich UE?	Tak/Nie
<i>2. Kryteria dotyczące wszystkich wniosków LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska:</i>	
1. Czy proponowane działania mają charakter innowacyjny lub demonstracyjny oraz są związane z jakimikolwiek „priorytetowymi obszarami działań”, opisanymi w wytycznych dla wnioskodawców komponentu LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska,	Tak/Nie

lub czy jest to działanie „...służące rozwojowi i realizacji celów ... szerokim, ujednoliconym, kompleksowym i długoterminowym monitorowaniem wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska” (art. 3.2 (d) rozporządzenia LIFE+)?	
2. Czy proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich UE?	Tak/Nie
3. Kryteria dotyczące wszystkich wniosków LIFE+ informacja i komunikacja:	
1. Czy proponowane działania polegają na komunikacji/realizacji kampanii podnoszących świadomość społeczną na tematy związane ze środowiskiem, ochroną przyrody i różnorodnością biologiczną, które ułatwiają wdrożenie polityki środowiskowej Unii Europejskiej; i/lub przekazują obywatelom UE informacje; lub są kampaniami podnoszącymi świadomość społeczną w zakresie zapobiegania pożarom lasów oraz/lub działaniami szkoleniowymi dla pracowników straży pożarnej?	Tak/Nie
2. Czy partnerstwo w ramach projektu (między koordynującym beneficjentem a współbeneficjentami) posiada wystarczające możliwości techniczne/doświadczenie w zakresie kwestii dotyczącej środowiska, będącej przedmiotem projektu /zapobiegania pożarom lasów <u>jak również posiada doświadczenie w komunikacji?</u>	Tak/Nie
3. Czy projekt przewiduje czynności polegające na monitorowaniu wpływu prowadzonych działań komunikacyjnych/ kampanii podnoszących świadomość na docelową grupę odbiorców oraz na docelowy problem dotyczący środowiska?	Tak/Nie
4. Czy proponowane działania będą prowadzone na obszarze państw członkowskich UE?	Tak/Nie

Etap wyboru

Wybór finansowy

<i>Kryteria wyboru finansowego</i>	
1. Czy dostępne informacje są zgodne z deklaracją beneficjenta, w odniesieniu do pytania 10 etapu weryfikacji spełniania kryteriów formalnych?	<i>Tak/Nie</i>
2. Czy na podstawie posiadanych informacji można uznać koordynującego beneficjenta za stabilnego finansowo (opinia na podstawie rachunku zysków i strat, bilansu, raportu biegłego rewidenta) – tam gdzie ma to zastosowanie?	<i>Tak/Nie</i>
3. Czy na podstawie posiadanych informacji można uznać, że koordynujący beneficjent dysponuje zdolnością finansową pozwalającą na sfinansowanie swojego wkładu do budżetu projektu oraz/lub czy jest zdolny do zarządzania kwotami przewidzianymi w budżecie projektu, w ramach zaproponowanego okresu trwania projektu?	<i>Tak/Nie</i>
4. Czy wszyscy beneficjenci wnoszą wkład finansowy do budżetu przewidzianego w projekcie?	<i>Tak/Nie</i>
5. Czy żaden z beneficjentów nie figuruje w rejestrze systemu wczesnego ostrzegania Komisji Europejskiej?	<i>Tak/Nie</i>

Etap przyznawania

1. Jakość i spójność techniczna

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

Czy stan wyjściowy przed podjęciem działań został właściwie opisany (problemy i zagrożenia, stan czynności przygotowawczych, upoważnienia, pozwolenia, itp.)?

Czy istnieje czytelny związek logiczny między zagrożeniami i problemami, celami, działaniami oraz oczekiwanymi rezultatami projektu?

Czy dla każdego z działań ustalono, w jaki sposób, gdzie, kiedy i przez kogo będzie ono realizowane? Czy działania są właściwie opisane oraz określone przy użyciu danych liczbowych i czy podano informacje wystarczające do oceny ich kwalifikowalności? Czy, jeśli to stosowne, działania przedstawiono na mapach?

Czy przewidywane efekty projektu są opisane wystarczająco szczegółowo oraz przy użyciu danych liczbowych? Czy przedstawiono zestaw wskaźników do oceny postępów projektu?

Czy budżet projektu jest uzasadniony i spójny, a przewidziane koszty adekwatne do proponowanych działań oraz środków (tj. czy projekt jest opłacalny)?

Czy struktury przewidziane do zarządzania i realizacji projektu są dobrze zorganizowane i kontrolowane przez beneficjenta? Czy przewidziano środki (sprzęt, personel, itp.) niezbędne dla poprawnej realizacji projektu? Czy skład partnerów jest właściwy/wystarczający/kompetentny/spójny do osiągnięcia celów i zrealizowania działań projektu?

Czy przedstawione listy produktów podlegających dostawie oraz listy etapów projektu są zrozumiałe i zgodne z oczekiwanymi rezultatami?

Czy zaproponowany harmonogram prac jest realistyczny (uwzględnia czas trwania czynności przygotowawczych, terminy uzyskania pozwoleń, nieprzewidziane opóźnienia związane z warunkami pogodowymi, itd.)?

Czy właściwie oceniono potencjalne trudności w realizacji projektu (wykonalność działań, potencjalne ryzyko, itd.) oraz czy podjęto odpowiednie kroki, by im zapobiec, na przykład, poprzez przeprowadzenie konsultacji z interesariuszami, przygotowanie planów awaryjnych itd.? Czy wciąż wymagane jest uzyskanie, przed rozpoczęciem realizacji projektu, stosownych pozwoleń, autoryzacji, przeprowadzenie ocen oddziaływania na środowisko (OOS), czy są one już dostępne?

W przypadku, gdy projekt przewiduje zakup gruntów, w jakim stopniu wnioskodawca spełnia kryteria dotyczące zakupu gruntów określone w wytycznych dla wnioskodawców LIFE+?

Czy projekt może zostać zaakceptowany przy minimalnym wysiłku związanym z wprowadzaniem zmian technicznych?

Etap przyznawania

2. Jakość i spójność finansowa

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

Do jakiego stopnia wszyscy beneficjenci zapewniają wystarczający wkład własny do budżetu projektu?

Czy dane finansowe zawarte w formularzach FA i FC są zgodne z indywidualnymi zobowiązaniami finansowymi ze strony beneficjentów/współfinansujących?

W jakim stopniu dane dotyczące wydatków w formularzach FA – FC oraz F1 – F7 są spójne?

W jakim stopniu budżet projektu jest zbilansowany (czy wpływ, z wyłączeniem wkładu niepieniężnego, równy jest wydatkom)?

Czy oczekiwany ze strony Komisji Europejskiej poziom współfinansowania zgodny jest z maksymalnymi współczynnikami współfinansowania, opisanymi w art. 5.3 rozporządzenia LIFE+?

Czy koszty personelu, przedstawione w formularzu F1, są uzasadnione i wystarczająco dokładnie określone?

Czy koszty podróży i utrzymania, zawarte w formularzu F2 są uzasadnione, wystarczająco dokładnie określone i rozdzielone?

Czy koszty podróży i utrzymania, zawarte w formularzu F3 są uzasadnione, wystarczająco dokładnie określone i rozdzielone? Jeśli ma to zastosowanie, czy przedstawione informacje są zgodne z prawem zamówień publicznych?

W przypadku, gdy koszty związane z pomocą zewnętrzną przekroczyły 35% łącznego budżetu określonego w projekcie, czy zostało to szczegółowo wyjaśnione w celu uzasadnienia wysokiego poziomu kosztów podwykonawstwa?

Jeśli ma to zastosowanie, czy koszty dóbr trwałych w formularzach F4a, F4b i F4c są uzasadnione, prawidłowo opisane i rozdzielone? Jeśli ma to zastosowanie, czy zasady związane z amortyzacją są prawidłowo zastosowane?

Jeśli ma to zastosowanie, czy koszty wykupu gruntów, dzierżawy i opłat kompensacyjnych, określone w formularzu F5 są uzasadnione i wystarczająco dokładnie określone? W przypadku zakupu gruntów, czy załączono pismo od właściwego organu lub od notariusza potwierdzające, że cena za hektar nie przekracza średniej ceny za tego rodzaju grunt oraz lokalizację? (Jeżeli nie, dokumenty te należy przedstawić podczas etapu zmian).

Czy koszty materiałów eksploatacyjnych, zawarte w formularzu F6, są uzasadnione, wystarczająco dokładnie określone i rozdzielone?

Czy „pozostałe koszty”, zawarte w formularzu F7, są uzasadnione, wystarczająco dokładnie określone i rozdzielone?

Czy koszty ogólne, zawarte w formularzu FA, zgodne są z maksymalnym progiem 7% całkowitej kwoty kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (wyłączając koszty związane z zakupem gruntu)?

Czy zaproponowany budżet wyklucza koszty niekwalifikowalne, zgodnie z postanowieniami wspólnymi dla LIFE+?

W przypadku wynagrodzeń urzędników publicznych, czy wzięto pod uwagę regułę „+2%”?

Czy projekt jest najbardziej opłacalną ofertą? Czy, kiedy będzie to możliwe, koszty będą negocjowane? Czy koszty są stosowne względem warunków krajowych? Czy koszty zarządzania projektem (zarówno ze strony beneficjentów, jak i Komisji) są adekwatne do wielkości i zamierzeń projektu?

Etap przyznawania

3. Zgodność z ogólnymi celami LIFE+

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

Do jakiego stopnia cel projektu dotyczy problemów ochrony środowiska o znaczeniu ogólnoeuropejskim, biorąc pod uwagę założenia europejskiego ustawodawstwa i polityki środowiskowej?

W jakim stopniu przewiduje się, że projekt przyczyni się do skutecznego i trwałego rozwiązania problemu?

W jakim stopniu projekt przyczyni się do wdrażania, aktualizacji i rozwoju unijnej polityki i ustawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska, włączając integrację zagadnień środowiskowych z innymi instrumentami polityki?

W jakim stopniu zapewniono długoterminową kontynuację oraz trwałość rezultatów projektu?

Etap przyznawania

4. Europejska wartość dodana oraz komplementarność i optymalne wykorzystanie środków finansowych UE

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

W jakim stopniu wniosek spełnia kryteria (a), (b), (c) lub (d), zawarte w art. 3.2 rozporządzenia LIFE+?

W jakim stopniu uwzględniono czynności polegające na monitorowaniu, ocenie i ewaluacji skutków proponowanych w projekcie działań na potrzeby rozpowszechniania informacji oraz nabytego doświadczenia? Czy działania dotyczące monitorowania i oceny efektów są stosowne i odpowiednio zaprojektowane dla powyższego celu?

W jakim stopniu wniosek uwzględnia komunikację, wymianę doświadczeń, tworzenie sieci i działania polegające na rozpowszechnianiu informacji? Czy spełnione zostały wszystkie wymagania dotyczące sposobów komunikacji? Czy wszystkie działania są stosowne i odpowiednio zaprojektowane na potrzeby komunikacji i rozpowszechniania informacji o efektach projektu oraz nabytym doświadczeniu?

W jakim stopniu konsultowano się z interesariuszami oraz na ile są oni zaangażowani w projekt?

W jakim stopniu przewidziano działania zmierzające do redukcji emisji dwutlenku węgla podczas realizacji i zarządzania projektem?

W jakim stopniu z wniosku wynika, że na etapie przygotowywania wniosku wzięto pod uwagę inne potencjalne źródła finansowania UE?

Czy wnioskodawca rozważał wykorzystanie finansowania LIFE+, aby rezultaty projektu były możliwie długotrwałe oraz, tam gdzie stosowne, w celu uzyskania w przyszłości finansowania z innych źródeł?

Czy istnieje ryzyko, że niektóre z działań projektu są obowiązkowymi działaniami kompensacyjnymi w stosunku do innych projektów (zgodnie z art. 6 dyrektywy siedliskowej), lub że część współfinansowania projektu może pochodzić z opłat kompensacyjnych w ramach innych projektów (art. 6)?

Czy istnieją jakiegokolwiek dowody, że działania przewidziane w projekcie zostałyby sfinansowane i zrealizowane niezależnie od wsparcia finansowego programu LIFE+?

Etap przyznawania

5. Charakter ponadnarodowy

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

Jeśli dotyczy, w czym się wyraża wartość dodana, wynikająca z ponadnarodowego podejścia przewidzianego we wniosku?

Etap przyznawania

6. Zgodność z krajowymi rocznymi priorytetami proponowanymi przez państwa członkowskie oraz wartość dodana na szczeblu krajowym na podstawie komentarzy instytucji krajowych LIFE+

Ocena tego kryterium bierze pod uwagę następujące kwestie:

Jeżeli państwo członkowskie przedstawiło propozycję krajowych rocznych priorytetów LIFE+ 2010, w ramach których przewiduje się realizację projektu, w jakim stopniu wniosek zgodny jest z takimi krajowymi priorytetami?

Do jakiego stopnia uwagi zgłoszone do projektu przez organ krajowy zawierają argumenty dotyczące wniosku, które nie zostały dotychczas uwzględnione w ramach innych kryteriów oceny?

ZAŁĄCZNIK: SCHEMAT WYKORZYSTANIA PRZYDZIAŁU KRAJOWEGO

Poniższy piktogram przedstawia proces przydziału projektu, określony w rozdziale 5. Nie zastępuje on decyzji Komisji notyfikowanej jako dokument nr C(2008) 1246.

